

Af indenrigsministeren (Birte Weiss).

31) *Anden behandling af lovforslag nr. L 225:*

Forslag til lov om omsætning af fast ejendom.

Af industriministeren (Trøjborg).

32) *Eventuelt: Anden behandling af lovforslag nr. L 278:*

Forslag til lov om ændring af lov om en rejsegarantifond.

Af industriministeren (Trøjborg).

33) *Anden behandling af lovforslag nr. L 307:*

Forslag til lov om statstilskud til hjemmeservice.

Af industriministeren (Trøjborg).

34) *Anden behandling af lovforslag nr. L 308:*

Forslag til lov om tilskud til iværksættere.

Af industriministeren (Trøjborg).

35) *Eventuelt: Første behandling af lovforslag nr. L 346:*

Forslag til lov om ændring af lov om Giro-Bank A/S.

Af ministeren for kommunikation og turisme (Arne Melchior).

36) *Spørgsmål til ministrene.*

Samtykke til behandling:

Formanden:

De sager, der er opført under punkterne 3, 12, 13, 18, 23, 32 og 35, kan kun med Tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen) har meddelt mig, at han ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig

Redegørelse om principper og perspektiver i dansk udenrigspolitik: Fælles sikkerhed, demo-

krati og menneskerettigheder, økonomisk og social udvikling, miljø.

(Redegørelse nr. R 19).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 23/6 93 om principper og perspektiver i dansk udenrigspolitik.

(Redegørelse nr. R 19).

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Folketinget vedtog den 12. november 1992 følgende dagsorden:

»Folketinget konstaterer, at der i lyset af den konfliktpregede udvikling efter afslutningen af den kolde krig er brug for en styrkelse af det internationale samarbejde og Danmarks deltagelse heri.

Danmark har en særlig vigtig opgave som EF-formandsland i første halvdel af 1993.

På den baggrund opfordrer Folketinget regeringen til i januar 1993 at give Folketinget en redegørelse om det politiske samarbejde i EF (EPS) under det danske formandskab.

Folketinget opfordrer tillige regeringen til at udarbejde en bredere redegørelse for principper og perspektiver i dansk udenrigspolitik efter afslutningen af den kolde krig. Der tænkes på nye udfordringer vedrørende »fælles sikkerhed«, økonomisk udvikling og solidaritet, respekt for menneskerettighederne og Østeuropas inddragelse i den europæiske integration.

Denne redegørelse bør foreligge inden udgangen af april måned 1993.

Herefter går Tinget over til næste punkt på dagsordenen.«

I det følgende giver regeringen den i dagsordenen udbedte redegørelse for principper og perspektiver i dansk udenrigspolitik efter afslutningen af den kolde krig. Bilagt redegørelsen er en mere omfattende rapport om »Dansk udenrigspolitik på vej mod år 2000«.

Danmarks Europapolitik har de seneste år været genstand for omfattende drøftelser. Alene af den grund kommer redegørelsen og rapporten – bortset fra forholdet til Central- og Østeuropa – ikke nærmere ind på selve Europapolitikken.

[Udenrigsministeren]

Men både redegørelsen og rapporten skal naturligvis læses med den forståelse, at EF-samarbejdet og de mellemstatslige samarbejdsformer, der knytter sig dertil, udgør den vigtigste platform for Danmarks forhold udadtil. Mange af de bestræbelser, som omtales i det følgende, retter sig derfor i første række mod at skabe forståelse for danske synspunkter inden for det europæiske samarbejde.

I stedet for en mere traditionel fremstilling med vægten på forskellige regioner og organisationer har regeringen valgt at bygge redegørelsen op omkring de fire centrale områder i dansk udenrigspolitik, der var genstand for drøftelse under Folketingets forespørgselsdebat den 12. november 1992. Med denne form ønsker regeringen at understrege de nye prioritetsområder i dansk udenrigspolitik efter afslutningen af den kolde krig.

Samtidig er det regeringens håb, at man med denne fremstillingsform bedre kan opfange og beskrive kompleksiteten og de gensidigt understøttende processer, der præger den internationale udvikling.

Forandringer i det internationale system

Øst/Vest-konfliktens ophør har medført grundlæggende forandringer i det internationale system. Verdensordenen baseret på opdelingen mellem to supermagter er opløst.

Udviklingen kan gå i flere forskellige retninger. Der er et potentiale for en fredeligere verden. Men det kan også blive en meget urolig verden med ustabilitet, konflikter, regionale spændinger samt øget spænding mellem Nord og Syd. Verden befinder sig med andre ord i en brydningstid på vej væk fra én verdensorden og på vej mod en ny.

Der kan iagttages en udvikling henimod større accept af, at samspillet mellem demokratiske styreformere, respekt for menneskerettighederne og en samfundsøkonomi baseret på markedsøkonomiske principper og forsvarligt økologisk grundlag rummer det samvirke, der er nødvendigt for at skabe grundlaget for en positiv samfundsudvikling – nationalt såvel som internationalt. Disse værdier udfordres dog til stadighed, og det internationale samfund må gøres i stand til effektivt at imødegås sådanne udfordringer.

I en verden præget af stigende gensidig afhængighed og sårbarhed og med gennemtrængning af nationalstaternes grænser via varehandel, finansielle transaktioner og kommunikationsstrømme er begreber som suverænitæt og ikkeindblanding ved at ændre karakter.

Sikkerhedsbegrebet udvides i takt med, at andre forhold end rent militære får stigende betydning for sikkerheden. Det drejer sig især om økonomiske, politiske, miljømæssige, religiøse og etniske forhold.

Andre globale udviklingstræk er det øgede samspil mellem politik og økonomi på alle niveauer og en stigende tendens til koncentration af verdensøkonomien i trekanten Nordamerika-Sydøstasien-Europa. Udviklingen i retning af øget globalisering som følge af den stigende internationale økonomiske, politiske, kulturelle og handelsmæssige udveksling står dog samtidig over for en tendens til regionalisering med øget vægt på regionalt samarbejde og regionale arrangementer og organisationer.

Det nye internationale landskab har skabt behov for øget internationalt samarbejde. En række af de afgørende problemer, verden står over for i dag og i tiden frem mod år 2000, er grænseoverskridende. Det drejer sig om fattigdomskløften mellem Nord og Syd, miljødelæggelser, migrations- og flygtningestrømme m.m. Skabelse af global, regional og national økonomisk vækst og beskæftigelse kræver også en koordineret international indsats.

Med supermagtskonfrontationens ophør er der åbnet nye muligheder for internationalt samarbejde. Et af de mest fremtrædende eksempler herpå er samarbejdet mellem de permanente medlemmer af FN's Sikkerhedsråd. Også tilknytningen af de tidligere kommunistiske lande til den europæiske samarbejdsproces understreger de nye samarbejdsmuligheder.

Nye muligheder for dansk udenrigspolitik

For dansk udenrigspolitik indebærer afslutningen af den kolde krig, at man stilles over for helt nye udfordringer og krav, men også nye muligheder.

De udenrigs- og sikkerhedspolitiske udfordringer, som Danmark står over for, har kun i mindre grad militær karakter. De er i langt højere grad knyttet til politiske, økonomiske, so-

[Udenrigsministeren]

cial, miljømæssige, religiøse og etniske forhold. Det drejer sig f.eks. om økonomisk genoprejsning og politisk stabilisering i Østlandene, overvindelse af fattigdomskløften mellem Nord og Syd og inddragelse af udviklingslandene i verdensøkonomien, sikring af demokrati og menneskerettigheder, sikring af en økologisk bæredygtig udvikling, bekæmpelse af narkotikahandel, organiseret kriminalitet og terrorisme, håndtering af migrationsstrømme og befolkningspres samt hindring af spredning af masseødelæggelsesvåben.

Regeringen lægger vægt på, at Danmark er en engageret deltager i det internationale samarbejde. Danmarks udenrigspolitik skal tilpasses de nye internationale omstændigheder. Men Danmark skal også være med til at gå foran og præge det internationale samarbejde med danske synspunkter og interesser.

Dansk udenrigspolitik har allerede indledt tilpasningen til de nye udfordringer efter afslutningen af den kolde krig. Denne tilpasning må videreføres. Det indebærer, at der fremover skal ydes en særlig indsats for

- at fremme fælles sikkerhed,
- at sikre demokrati og menneskerettigheder,
- at skabe global økonomisk og social udvikling og
- at sikre en økologisk bæredygtig udvikling.

Fælles sikkerhed

Verden er ikke længere opdelt i Øst og Vest. Truslen om en altomfattende atomkrig er væk. Det samme er det tidligere Sovjetunionens supermagtsstatus. Kun USA har en global militær kapacitet.

Truslen om et omfattende militært angreb på Danmark er forsvundet. Truslen er imidlertid afløst af en risiko for Danmarks videre sikkerhedsinteresser på grund af nye konfliktmønstre i Central- og Østeuropa samt SNG, en række grænseoverskridende problemer tillige med de voksende kløfter mellem Nord og Syd.

Dette kræver en omstilling til en ny sikkerhedspolitik, hvor NATO står som den uerstatelige garant for Danmarks territoriale integritet, men som derudover er baseret på en styrkelse af FN, det bredt anlagte europæiske samarbejde, bistand til udviklingslandene og opbygning af fælles sikkerhed globalt og regionalt.

En central udfordring i de kommende års danske sikkerhedspolitik bliver at styrke det internationale samfunds muligheder og evne til at bistå med fredelig bilæggelse af stridigheder samt konfliktforebyggende og fredsbevarende aktiviteter.

Afslutningen af den kolde krig har betydet, at der nu tegner sig nye muligheder for at skabe et internationalt retssamfund med FN og CSCE som centrale myndigheder.

Fra dansk side vil man aktivt arbejde for, at forslagene i FN's generalsekretærs rapport »Fredens Dagsorden« om en mere aktiv FN-rolle i konfliktforebyggelse og krisestyring føres ud i livet i de kommende år.

FN skal også kunne forestå fredsskabende operationer som f.eks. »humanitære interventioner« i tilfælde af grove menneskerettighedskrænkelser. Sådanne tiltag er helt i overensstemmelse med regeringens ønske om at styrke FN som global sikkerhedsorganisation. Fra dansk side er man rede til at tilmelde enheder, såfremt der oprettes en egentlig FN-styrke under FN-kommando.

Samtidig vil man fra dansk side aktivt følge op på anbefalingerne i det nordiske FN-projekt.

FN's ressourcer er spændt til bristepunktet. Derfor er det nødvendigt at udnytte FN-pagten muligheder for at overdrage opgaver fra FN til regionale organisationer. Fra dansk side støtter man, at NATO, Det Nordatlantiske Samarbejdsråd (NACC) eller andre organisationer ved håndteringen af konflikter i Europa kan optræde på mandat fra FN eller CSCE i rollen som »entreprenør«.

Danmark vil fortsat arbejde for en effektivisering af CSCE, der kan styrke dens rolle på det konfliktforebyggende og krisestyrende område. Det gælder ikke mindst en styrkelse af CSCE's mekanismer til fredelig bilæggelse af stridigheder.

Fra dansk side tillægger man EF-samarbejdet en stabilitetsskabende funktion, hvormed samarbejdets sikkerhedspolitiske rolle også har betydning. EF er den største bidrager til reformprocessen i de central- og østeuropæiske lande og det tidligere Sovjetunionen.

NATO-traktatens art. 5 giver medlemsstaterne en garanti for bistand fra de øvrige allierede i tilfælde af et angreb på deres territorium. NATO er med det integrerede militær-

[Udenrigsministeren]

samarbejde garanterer for bevarelsen af Danmarks territoriale integritet.

Fra dansk side vil man arbejde for at bevare NATO som grundlaget for Europas forsvar. NATO fastholder det amerikanske engagement i Europa og sikrer den strategiske balance i Europa. Samtidig hindrer alliancen gennem det integrerede militærsamarbejde en reationalisering af forsvarspolitikken.

For dansk forsvar indebærer de nye internationale vilkår, at indsatsen i nærområderne kan nedprioriteres. Samtidig styrkes det civile og militære internationale beredskab, som kan indsættes til støtte for FN's og CSCE's løsning af internationale konflikter og katastrofesituationer. Den internationale brigade, der forventes at være fuldt operationsklar i 1995, vil bidrage til at opfylde denne målsætning. Brigaden vil samtidig kunne indgå i NATO's hurtige reaktionsstyrker.

Fredsbevarende styrker til at overvåge våbenhvileaftaler, præventive styrker og observatørmissioner til at forhindre konflikter i at spredes kombineret med diplomatisk, politisk og økonomisk pres på alle parter samt fortsatte forhandlinger er de midler, som verdenssamfundet generelt skal anvende over for væbnede konflikter – tilpasset de enkelte konflikters særlige karakter.

Fra dansk side vil man i stigende grad søge at inddrage fredsbevarelse som en integreret del af udviklingspolitikken. Sammenhængen mellem Danmarks fredsbevarende og udviklingsorienterede aktiviteter må styrkes. Udviklingspolitikken må således spille sammen med og understøtte Danmarks engagement på det fredsbevarende område.

Danmark vil aktivt arbejde for tiltag, der hindrer spredningen af masseødelæggelsesvåben. Våbeneksportkontrolarrangementer og yderligere nedrustning er væsentlige led i bestræbelserne på at dæmpe op for en ny global oprustningsspiral.

Demokrati og menneskerettigheder

Danmark deltager aktivt i bestræbelserne for at opbygge et internationalt retssamfund og yder en målrettet praktisk støtte til fremme af demokrati og respekt for menneskerettighederne.

Krænkelser af menneskerettigheder og demokratiske principper har i dag konsekvenser langt ud over det enkelte lands grænser. Forfølgelser af mindretal skaber store flygtningestrømme over landegrænserne og mellem regioner.

Enkeltstaters undertrykkelse af egen befolkning kan også virke destabiliserende for nabo-stater eller hele regioner. Menneskerettighedskrænkelser er derfor ikke kun et nationalt anliggende. De vedrører hele det internationale samfund.

Danmarks politik hviler på en balance mellem positiv tilskyndelse og støtte – som altid kommer i første række – og utvetydig afstandtagen samt konkrete forholdsregler, som bl.a. tages i anvendelse i de tilfælde, hvor en regering systematisk overtræder menneskerettighederne.

På en række konkrete områder vil der blive gennemført en styrkelse af den praktiske danske støtte til demokratiske institutioner og menneskerettighedsarbejdet. Det gælder bl.a. valgbistand, bistand til retsvæsenet og til fremme af effektiv regeringsførelse, herunder opbygningen af demokratiske samfundsinstitutioner og -processer over et bredt felt.

Udviklingen i Central- og Østeuropa har på dramatisk vis aktualiseret spørgsmålet om beskyttelse af nationale og etniske mindretal samt om mulighederne for fredelig sameksistens i multietniske stater. Man vil fra dansk side, bl.a. på baggrund af erfaringerne fra det dansk-tyske grænseland, aktivt arbejde for, at der udvikles en international konsensus om, hvordan man – inden for rammerne af folkeretten og respekten for staterne – kan tilgodese nationale, etniske og religiøse mindretals legitime interesser.

Krænkes mindretalsrettighederne, må det internationale samfund med sanktioner og andre midler være rede til at skride effektivt ind. Fra dansk side støtter man oprettelsen af en permanent international straffedomstol til pådømmelse af krigsforbrydelser og andre alvorlige forbrydelser mod menneskehed.

I tilfælde, hvor en regering systematisk overtræder menneskerettighederne, kan det være nødvendigt at tage mere restriktive udenrigspolitiske instrumenter i anvendelse. Der kan her f.eks. være tale om nedtrapning af et eventuelt udviklingssamarbejde, om egentlige

[Udenrigsministeren]

sanktioner, eller – i særlig grove tilfælde – om direkte humanitær intervention.

For udmøntningen af en virkningsfuld politik er det vigtigt, at hele dette spektrum af virkemidler er til rådighed. Troværdigheden af denne politik bliver størst, når det klart demonstreres, at det internationale samfund har evnen og viljen til positiv støtte, men også til – om nødvendigt – at gennemføre restriktive foranstaltninger. Den positive støtte må dog altid have forrang og sanktioner kun tages i anvendelse, hvor der ikke på anden måde er udsigt til at opnå resultater.

De senere års migrations- og flygtningestrømme har udviklet sig til et vigtigt samfundsmæssigt anliggende for mange vesteuropæiske lande – herunder Danmark. Fra dansk side arbejder man for at få oprettet et europæisk flygtningeforum, der kan forestå en koordineret indsats på europæisk plan over for årsagerne og virkningerne af flygtninge- og migrationsstrømme.

Økonomisk og social udvikling

Efter afslutningen af den kolde krig vil væbnede konflikter i fremtiden formentlig snarere have udspring i etniske, økonomiske, ressourcemæssige eller religiøse modsætningsforhold end i mere klassiske politisk-militære modsætninger.

Den internationale økonomi udgør i stigende grad en integreret del af de udenrigs- og sikkerhedspolitiske rammebetingelser.

En helt afgørende forudsætning for at skabe økonomisk vækst, øget beskæftigelse og social udvikling er en fri verdenshandel. Også på grund af sin store afhængighed af udenrigshandelen støtter Danmark en snarlig indgåelse af en ny GATT-aftale, der kan bidrage til en friere verdenshandel og modvirke protektionistiske tendenser.

Handelsliberalisering, øget markedsadgang og udvidet økonomisk samarbejde er de bedste midler til at fremme økonomisk og social udvikling. Det gælder både i de vestlige lande, i Østlandene og i de fleste udviklingslande.

I forhold til ulandene støtter Danmark desuden, at der som støtte til ulandenes økonomiske reformprogrammer inden for Parisklubben arbejdes hen imod yderligere gældslettelse for lavindkomstlandene, og at der tilvejebringes koncessionelle ressourcer, der muliggør aftaler

om reduktion af de fattigste, højt forgældede – især afrikanske – landes gæld til de multilaterale finansielle institutioner.

Danmark vil arbejde for øget international støtte til de fattigste ulande, især i Afrika syd for Sahara. Men der skal også sikres bedre sammenhæng i indsatserne, således at f.eks. mere kortsigtet nødhjælpsbistand og langsigtede udviklingsindsatser bringes i overensstemmelse med hinanden. Og der skal ikke mindst skabes en sammenhængende international strategi til fordel for Afrika, hvor handel, gæld og udviklingsbistand indgår i et samlet hele.

Dansk udenrigspolitik vil også fremover være fast forankret i det europæiske samarbejde. Fra dansk side vil man arbejde for, at samarbejdet forholder sig åbent for alle Europas stater. Danmark har en selvstændig og afgørende interesse i, at dette samarbejde videreudvikles og styrkes, således at det kan møde morgendagens udfordringer – interne som eksterne.

Et vigtigt led i den danske strategi for et åbent Europa er udvidelsen af Den Europæiske Union med Sverige, Norge, Finland samt Østrig. Udvidelsen vil føre til en mærkbar styrkelse af Den Europæiske Unions økonomiske potentiale. Det vil muliggøre øget økonomisk indsats internt over for arbejdsløsheden og eksternt for at fremme økonomisk udvikling i Østlandene og udviklingslandene.

De nordiske ansøgerlande vil på mange områder have en fælles opfattelse, der indebærer, at de i Den Europæiske Union vil fremføre samme synspunkter – f.eks. i miljøspørgsmål og sikring af arbejdstagernes rettigheder. Generelt vil det nordiske samarbejde blive udbygget og forstærket i Den Europæiske Union efter en udvidelse med Norge, Sverige og Finland.

Udvidelsen med de nordiske lande og Østrig tillige med Østlandenes tilknytning vil i Den Europæiske Union skabe en ramme for et samlet europæisk samarbejde, hvor hovedvægten bliver Østlandenes demokratisering og udvikling af en miljømæssigt bæredygtig markedsøkonomi.

På længere sigt er målet medlemskab af Den Europæiske Union for de central- og østeuropæiske samt baltiske lande. Indtil dette mål lader sig realisere, arbejder Danmark aktivt for et styrket økonomisk og politisk samarbejde med Østlandene.

[Udenrigsministeren]

Øget markedsadgang er blandt de vigtigste midler til at understøtte reformprocessen i Østlandene og inddrage dem i den europæiske enhedsproces. Samtidig er det tydeligt, at den nuværende politisk-økonomiske ustabilitet i Central- og Østeuropa skal ses i tæt sammenhæng med de miljø- og sundhedsmæssige problemer, der findes dér. Disse problemer kan i et uheldigt samspil med andre omstændigheder medføre omfattende flygtningestrømme i Europa. Den danske miljøstøtteordning tillægges derfor tiltagende betydning.

Økonomisk udvikling vil samtidig kunne bidrage til at dæmpe de negative sider af den genoplussede nationalisme. Danmark vil dels nationalt gennem Øststøtteordningen, dels internationalt gennem EF arbejde herfor.

Danmark vil også arbejde for, at EF spiller en central rolle i dialogen mellem industri- og udviklingslande, politisk, økonomisk og udviklingspolitisk. Også for ulandene er øget markedsadgang og øget støtte til de fattigste lande nødvendig for at sikre fremdrift i de økonomiske og politiske reformprocesser, som mange ulande i dag gennemfører.

Økonomisk og social udvikling kan samtidig bidrage til at dæmme op for de tendenser til religiøs fundamentalisme, der i dag kan konstateres i en række lande.

Miljø

En af de største udfordringer for menneskeheden er de grænseoverskridende ødelæggelser af miljøet og de menneskeskabte forskydninger i de globale økologiske balancer. En bæredygtig udvikling på et økologisk og naturressourcemæssigt forsvarligt grundlag er en forudsætning for menneskehedens eksistens. De nationale og internationale miljøbeskyttelsestiltag skal derfor styrkes.

Miljøhensynet indgår som et væsentligt aspekt i den danske bistandspolitik, og Danmark er også gået i spidsen med oprettelse af en særlig støtteordning for miljøprojekter i Østlandene. Der er med den nye ramme for international miljø- og katastrofebistand – som ligger ud over ulandsbistanden på 1 pct. af BNI – taget skridt til at styrke det globale miljø, herunder såvel indsatsen på ulandsområdet som støtten til Central- og Østeuropa.

Det er også afgørende, at bestræbelserne for at udvide den internationale samhandel ledsa-

ges af aftaler, der sikrer, at økonomisk vækst og udvikling ikke sker på bekostning af miljøet.

Også samarbejdet om det arktiske miljø vil blive styrket.

På det globale plan har Danmark – bl.a. i forbindelse med Riokonferencen – ligget i front ved udviklingen af internationale regelsæt om beskyttelse af det globale miljø. I årene fremover bliver det afgørende at yde en særlig indsats for at sikre, at udviklingslandene og Østlandene inddrages i dette arbejde og tilslutter sig de internationale regelsæt. Danmark har med sin betydelige internationale bistand og høje miljøstandarder særlige forudsætninger for at medvirke hertil.

Dansk udenrigspolitik på vej mod år 2000

De enkelte prioritetsområder i dansk udenrigspolitik hverken kan eller skal ses isoleret fra hinanden. Der er tale om processer, der gensidigt påvirker hinanden og spiller sammen.

Det betyder på den ene side, at begivenheder eller initiativer på ét område kan skabe dynamik og udvikling på et andet.

På den anden side må man også gøre sig klart, at det ikke altid vil være muligt at tilgodese samtlige målsætninger på de pågældende områder samtidigt. Der vil med andre ord være behov for at foretage en afvejning af forskellige hensyn og interesser i forskellige situationer. Udfaldet af en sådan afvejning må afhænge af omstændighederne i de enkelte konkrete tilfælde.

For at kunne bidrage til en realisering af disse målsætninger er der behov for, at Danmark fører en engageret udenrigspolitik baseret på bred folkelig og politisk opbakning. De nye udfordringer og muligheder må tages op.

Generelt gælder det for dansk udenrigspolitik, at den skal formes i større regionale og globale enheder. Danmarks sikkerheds-, demokrati- og solidaritetsbegreb må således udvides til at omfatte andre end den danske befolkning.

Samtidig betyder internationaliseringen på en lang række områder, at stadig flere kommer i direkte berøring med det internationale samarbejde.

Derfor skal rammerne om og de overordnede mål for Danmarks udenrigspolitik formid-

[Udenrigsministeren]

les og debatteres i brede kredse, så det folkelige engagement kan medvirke til at forankre og styrke Danmarks internationale position og Danmarks tilstedeværelse i internationale fora. En sådan debat har som bekendt fundet sted om Danmarks forhold til De Europæiske Fællesskaber. Det vil være naturligt, om debatten udstrækkes til at omfatte bredere aspekter af Danmarks internationale engagement.

Det er regeringens håb, at redegørelsen og rapporten vil inspirere til en sådan debat.

Regeringen lægger vægt på, at Danmark tager engageret del i det internationale samarbejde. Danmark skal påtage sig et internationalt engagement og medansvar. Det er nødvendigt, fordi afslutningen af den kolde krig har forstærket kravene om internationalt samarbejde.

I takt med tendenserne til internationalisering og globalisering øges det internationale samarbejde. En lang række grænseoverskridende problemer kan kun løses ved en fælles indsats af det internationale samfund.

Danmark har gode forudsætninger for at føre en engageret udenrigspolitik. Og efter afslutningen af den kolde krig er de blevet endnu bedre, fordi mange af de områder, Danmark traditionelt har tillagt stor betydning, er kommet i forgrunden.

Dansk tradition giver os særlige muligheder for at spille en større rolle på det udviklingspolitiske område. Danmark er relativt set blandt de største bidragsydere til nogle af FN's underorganisationer.

Det skal udnyttes til at præge det internationale udviklingssamarbejde med danske synspunkter om social retfærdighed og om sammenhængen og spillet mellem demokrati, menneskerettigheder og markedsøkonomisk udvikling på et miljømæssigt bæredygtigt grundlag.

Danmark har med beslutningen om ud over ulandsbistanden på 1 pct. af BNI at afsætte en særlig ramme for international miljø- og katastrofebistand, der inden år 2002 skal nå op på 0,5 pct. af BNI, sat en ny standard for den internationale indsats. Med ulandsbistanden, den nye ramme og de øvrige internationale indsatser, primært den øvrige Øststøtte og Danmarks engagement i FN's fredsbevarende og fredsskabende indsats, yder Danmark en meget betydelig og sammenhængende interna-

tional indsats til støtte for udvikling, sikkerhed, miljø samt demokrati og menneskerettigheder.

Danmark har også traditionelt støttet et internationalt retssamfund. De nye muligheder, der tegner sig for at styrke det internationale samarbejde på dette område, bl.a. under FN's igangværende folkeretstiar, skal Danmark fortsat aktivt støtte.

Gennem sit betydelige bidrag til FN har Danmark gode forudsætninger for at præge og støtte bestræbelserne på at effektivisere og styrke organisationen.

Danmark er blandt de største bidragsydere til FN's fredsbevarende operationer. Med oprettelsen af den danske internationale brigade sikres det, at Danmark kan videreføre sit stærke engagement.

I EF-sammenhæng skal Danmark arbejde for øget markedsadgang og tilknytning til den europæiske samarbejdsproces for Østlandene. Det er i EF, at den økonomiske bistand og det økonomiske samarbejde med Østlandene og udviklingslandene kan bindes sammen med handelspolitikken, den globale miljøpolitik og de sikkerhedspolitiske interesser, der indgår i den nye verdensorden efter afslutningen af den kolde krig.

Selv om truslen om et omfattende militært angreb på Danmark er forsvundet, vil Danmarks NATO-medlemskab også fremover være den uerstattelige garant for Danmarks territoriale integritet.

Fra dansk side støtter man, at NATO som led i tilpasningen til de nye sikkerhedspolitiske vilkår efter afslutningen af den kolde krig optræder i rollen som »entreprenør« for FN eller CSCE i fredsbevarende, fredsskabende og humanitære operationer.

At sikre og udbygge spillet mellem de omtalte prioritetsområder nationalt og internationalt er en væsentlig udfordring for dansk udenrigspolitik efter afslutningen af den kolde krig.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Tredje behandling af lovforslag nr. L 310:

Forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme. (Loft over grundskyldpromillen for landbrugs- og lignende ejendomme).